

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Két expoze

Debrecen, november 20.

Kiegészíti egymást az a két beszéd, amelyet előbb a külügyminiszter, ma pedig a hadügyminiszter mondott a delegációk albizottságában. E beszédekben a monarchia legutolsó évének történelmét mondták el s azokat az okokat mondták el, amelyek félig ismerve, vagy csak a bekövetkezett eseményekben láttatva éltek a köztudatban s amelyek helyett a politikai harcokban sokszor olyan hamis megvilágítású, szándékosan ferditett állításokat kapott az ország.

A két expoze mint egy kör kerülete kapcsolódik egymásba, amelyet a királyi szó, a trónbeszéd foglal egybe. A kör ez események láncolatából alakul ki: Nemzetek aspirációi, gazdasági kényszerek, hatalmi érdekek megmozgatták a Balkánt, a Balkánon Ausztria-Magyarország elsősorban érdekelt hatalom, a forrongó nemzetek harcában érdekelté vált a faji, a szláv együvértartozás, Ausztria-Magyarország eddig is hatalmas szláv-gyűrűvel van körülvéve, az alakulásokat tehát úgy kellett irányítani, hogy a gyűrű meg ne feszüljön, meg ne erősödjék az ország körül s hogy a monarchia megtartsa azt a befolyást, amelynek politikai és gazdasági érdekességénél fogva a Balkánon fönn kell állania. Az ellentétben álló diplomácia természetesen megmozgatott a monarchia állásfoglalása ellen mindent és a szerb bojkottól kezdve a nyugatorosz mozgósításig minden diplomáciai eszközt fölhasznált. Arról volt tehát szó elég erős-e a monarchia, hogy kimondott szavának súlyt tudjon adni. A diplomácia ekkor félrevonult s előjöttek a katonai fölkészültség s a hadsereg. Ember kellett, pénz kellett. Szerencsére a hatalmas kardcsörrentés, a fölvonulás, az erő megmutatása elég volt s megint átvehette dolgát a diplomácia, hogy békében csinálja meg a békét és úgy formálja azt meg, amint érdekeinknek legjobban megfelel. Sikertelenül. Erről és hogy mennyibe került ez, arról számoltak be a hadügy- és külügyminiszterek. A külpolitikai alakulások kényszerítették a diplomáciánkat legjobban megfontolt érdekeinkre tekintettel állást foglalni, a hadügyi vezetőségnek kellett azt az erőt produkálni, amely imponáló sullyal esett a mérlegbe.

Mindenki látta, mindenki tudta, hogy Európa hadseregei miként növekednek. A diplomáciai kérdéseket e fegyveres erőre támaszkodva terjesztette elő minden hatalom a maga, vagy protezséje érdekében. Minden érdek ez erőre támaszkodva mert megjelenni az érvényesülés asztalánál. És miután Ausztria-Magyarországnak igen igen nagy érdekei voltak és vatnak, kénytelen volt ez erőt, a fegyveres hatalmat olyan állapotba helyezni, hogy a mindenütt megnövekedett szuronyerdőkkel szemben

hasonló erőket tudjon csillogtatni. Ez a tétel ellenségeinknek szól. Am a barátokkal, a szövetségesekkel szemben is áll ez. Értékünk annyi, amennyit kimutatni tudunk. Ez érték mérője pedig a hatalmi erő. És szövetségeseinknek is igazuk van. Mint szövetségesek tartoznak egyforma nagy erővel támogatni a monarchia minden követelését, de el várják, hogy hasonló erővel támogassa a monarchia az ő érdekeiket is. De tetheti-e ezt, ha hiányzik hozzá éppen az erő, a hatalom. Lehet-e egyenrangú, egyenjogú társ, szövetséges, ha hatalmi ereje kisebb.

Kérdés már most, vajjon e szövetségeseinkért meghozott áldozat meghozza-e a kívánt eredményeket. Erre felel megint a diplomácia és felelete megnyugtató. Meghozta: a diplomáciának sikerült az erős hadsereggel a háta mögött harc nélkül megteremteti a békét, azt a békét, amely nekünk politikailag, gazdaságilag jó, előnyös. A szláv gyűrűbe sikerült oda ékelnie Albániát, egy új, önálló fejedelemséget, amely a szláv tultengés elől megmenti a monarchiának a szabad rendelkezést az egyedül kivezető világkereskedelmi ut, az Adria fölött.

Letagadhatatlanok a sikerek. És amikor megerősítéssel meghozza az ország, a nemzet az áldozatot, legalább tudatában van annak, hogy a jövőre kamatozó befektetéseket csinált ez áldozatokkal. Kétségtelen ez és gyerekes, ha nem rosszakaratu az a politika, amely részben az ellentmondás, részben az elvi álláspontok ostoba merevsége miatt az igazsággal szemben hazudik, vagy ha egyebet nem tud tenni el akarja hallgatni az igazat, vagy el akarja terelni arról a figyelmet.

Az ellenzék is így igyekszik tenni. Sikertelenül: a külföldi lapok elismeréssel szólnak külpolitikánk sikereiről, amelyeket minden látó ember tud, talán maga az ellenzék is, vagy talán ő legjobban, s ő maga is úgy cselekedett volna, ha cselekedhetett volna, de most tagadja a sikereket, rosszalja a cselekvéseket, mert nem ő tette.

= A külügyi expoze hatása a külföldön.

A külföldi lapok valamennyien a legnagyobb elismeréssel foglalkoznak Berchtold Lipót gróf külügyminiszter expozejával. A Gaulois, Petit Parisien, a Popolo Romano, a Corriera Italia a legmelegebben írják az expozeről, a melyről azt írják, hogy azt mindenütt a legnagyobb meglepéssel fogadták s az nagyfotosságu dokumentuma a hármasszövetségben fönnálló barátságának és amaz erőnek, amely e szövetséget jellemzi. A német Politische Zeitung azt írja, hogy az expoze a legnagyobb rokonszenvre és rokonszenves visszhangra talált s kedvező preludiuma lehet a delegációs tárgyalásoknak, amelyek során a külügyi politika motívumai kellő méltánylásban részeshülhetnek. Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár és Zimmermann külügyi államtitkár táviratban üdvözölték Berchtoldot az expozeért.

Az egyházkerület közgyűlése

Fölemelték a kamatlábat

A tiszántuli református egyházkerület ma folytatta őszi közgyűlését élénk érdeklődés mellett. A ma tárgyalt ügyek közül talán a legfontosabb a gazdasági tanács ama javaslata volt, amely indítványozza, hogy a kerület és a főiskola által folyósított szokott kölcsönöket a jövőben csak *rendes kamatok* fizetése mellett eszközöljék. Az ülésről a következő részletes tudósításunk számol be:

(Tanár-választások.)

Degenfeld József gróf főgondnok reggel 9 órakor megnyitja a közgyűlést, amelynek első pontjaként a debreceni református főiskola igazgató-tanácsának előterjesztései szerepelnek.

Kun Béla dr. akadémiai rektor jelenti, hogy a tavalyi közgyűlésen megválasztott Radó Endre dr. és Veress István dr. tanárok a meghívást elfogadták s egyben a közgyűlés előtt a hivatalos esküt azonnal le is tették.

Baltazár Dezső dr. püspök üdvözlö az új professzorokat, akiknek nevében Veress István dr. mond köszönetet a közgyűlésnek a kiütemítő bizalomért.

A közgyűlés ezután a főiskolán újonnan szervezett perrendtartás, kereskedelmi- és váltójogi tanszékre, nemkülönben a bölcsészeti akadémiai német nyelvi tanszékre meghirdetett pályázatokat intézte el.

A jogi fakultás új tanszékére pályázatokat adtak be Bacsó Jenő dr. máramaroszi tanár, Barta József dr. szatmárnémeti ügyvéd, Fuchs Árpád dr. budapesti ügyvédielőlt és Bod Tamás dr. A két utóbbi pályázatát alakik okok miatt mellőzte a közgyűlés, a többi pályázatok eldöntésére saját kebeléből tanárválasztó bizottságot küldött ki Süttő Kálmán, Görömbey Péter, Futó Zoltán, Széll Kálmán, György Endre, Domahidy Elemér, Fekete Márton, Gál Kálmán személyében, akikhez a rendes főiskolai bizottság csatlakozik, mint Dóczy Imre, Hadházi Kálmán, Végh János.

A tanárválasztó bizottság tizenhat szavattal Bacsó Jenő drt választotta meg.

Ugyancsak megejtették a választást a németnyelvi tanszékre is, amelyet egyhangúlag a tanszék eddigi helyettes professzorával, Hussz Richard dr. egyetemi magántanárral töltöttek be.

(A kerületi kölcsönök kamatlába.)

Kun Béla dr. főiskolai rektor mutatta be ezután a főiskola 1914-ik évi költségvetését, amelynek során az akadémiai gazdasági tanács javasolta, hogy a főiskola, avagy a kerület által az egyes egyházközségeknek vagy magánosoknak folyósítandó kölcsönökért az *Osztrák-Magyar Bank rendes bankrátáján felül 2 %-ot fizessenek.*

Soltész Kálmán nagybányai lelkész méltánytalannak találja ezt a javaslatot, amelyet mellőzni kíván. Szerinte a főiskola is, meg a kerület is, mint kölcsönadó is, erkölcsi testület és mint ilyen, semmi vonatkozásba nem hozható a bankokkal. Morális szempontból

sem engedhető meg, hogy a szegény egyház-községekkel szemben a főiskola, avagy a kerület a jövő esztendőig 8 %-os kamatokat számítsa az egyes kölcsönök után.

Márk Endre udvari tanácsos, egyházkerületi ügyész szükségesnek találja a kamatláb emelését, de csak részben. A gazdasági tanácsnak ezzel az volt a célja, hogy a költségvetésben mutatkozó hiányokat ezekkel pótolja, holott talán lehetne más mód is találni erre. Ilyen az államsegély felvétele, amelytől bármiképpen huzódozik a kerület, előbb-utóbb mégis csak ahhoz kell folyamodnia. A kamatláb emelése teljesen méltánytalan, nem azért, mivel a kölcsöntérvekkel kötött szerződések azt meg nem engednék, hanem erkölcsi szempontból. Erős ellenszenvet keltene ennek keresztülvitele a főiskola iránt, miáltal a gyakorlati kivétel a legnagyobb nehézségekbe ütköznék. Javasolja, hogy a gazdasági tanács keressen más jövedelmi forrást. Annak sincs értelme, hogy a jegybank mindenkori kamatlábát akarják alapul venni.

Jászi Viktor dr. jogakadémiai tanár a kamatláb emelése mellett szól. Az előtte szólók erkölcsi okokból ellenzik azt, ő pedig ugyan csak erkölcsi okokból ajánlja azt. A főiskola gazdálkodásában folyton fokozódó szükségletek merülnek föl, amelyeknek fedezéséről föltétlenül gondoskodni kell. A diákság szegény, önmaga főtartására képtelen, ezeknek a támogatása a legfőbb kötelesség. És ezeknek a kötelességeknek a teljesítésére nincs pénz. Ma, amikor még a legtisztességesebben vezetett bank is minimálisan 12—14 % kamatot számít, nevetséges a főiskolának, vagy a kerületnek a maga pénzei után csak 5—6 percentet számítani. Államsegélyünk nincs az ingyenes diákinternátus részére s így minden fillérre szükség van. Tessék tisztességesnek maradni a kölcsönök folyósításában, de tartósnak lépést a gazdasági követelményekkel is. Elfogadásra ajánlja a gazdasági tanács javaslatát.

Vass Mihály esperes: A költségvetésben hiányok vannak, ezeknek a pótlásáról gondoskodni kell. Egy mellékindítványt tesz, hogy ha a szükség kívánja a kamatláb emelését, úgy annak a multra ne legyen visszaható ereje és csupán csak a jövőben folyósítandó kölcsönöknél szabják ki azt.

Kun Béla dr. rektor: A gazdasági tanács javaslatában indítványozott kamatláb csupán a jelzálogos kölcsönökre vonatkozik, nem pedig a törlesztéses kölcsönökre is. Ha csak egy százalékkal emelik is a kamatlábat, az már az első évben 49 ezer korona pluszt jelent, amelyből 26 ezer korona a kerületnek, 23 ezer pedig a kollégiumnak jutna.

Domahidy Elemér főispán: Az igazgatótanácsot a kamatláb emelésének ajánlásánál nem az a szempont vezette, hogy a kollégium pénzével üzérkedjék. A kamat világszerte emelkedett minden piacon, ezzel lépést kell a kerületnek is tartani. Ő maga nyugodt lelkiismerettel szavazza meg a javaslatot, mert így több jót lehet majd elérni, mint eddig, ha a bevételi jövedelmek emelkednek. Igaz ugyan az is, hogy a főiskola és a kerület között olyan szervezeti nexus van, amelynek a figyelembevételével sok részben nehéznek látszik a kölcsönt már igénybe vett szegény egyházközségeknél egyszerre két százalékkal emelni a kamatlábat. A kölcsönt igénylők a lehető legsúlyosabb helyzetben vannak s éppen ezért indítványozza, hogy az egyházközségeknél csupán egy százalékkal, míg a magánosoknak két százalékkal emeljék a kamatlábakat. Hisz kell, hogy más elbírálás alá esék a kerületnél az egyházközségi és a magánkölcsön.

Degenfeld József gróf főgondnok: Egy magánember ha kölcsönt ad, a maga pénzével rendelkezik és rendelkezik úgy, amint akar, de itt erkölcsi testületről van szó, amely tulajdonképpen idegen vagyont kezel, amelylyel üzérkedni nem szabad ugyan, de a körülményekhez képest azt értékesíteni kell.

Hozzászólottak még a kérdéshez **Rácz Gyula**, **Ferenczy Gyula dr.**, **Soltész Elemér**, majd **Degenfeld József gróf** főgondnok szavazást rendelt el, amelynek eredményeként elfogadták a gazdasági tanács javaslatát.

(Balogh Ferenc emléke.)

A debreceni főiskola hittudományi karának közel negyven esztendeig volt országosan ismert kiváló professzora, **Balogh Ferenc dr.**, akinek a keze alól került ki a kerületnek jóformán minden ma működő lelkésze. A hittudományi kar éppen ezért elhatározta, hogy a kiváló professzor emlékét — aki pár hónap előtt halt meg — hozzá méltóan örökíti meg. Gyűjtés útján megcsináltatják az elhunyt **bronzszobrát**, amelyet a kollégiumban helyeznek el.

A közgyűlés utasította a gazdasági tanácsot, intézkedjék, hogy a szobor részére a kollégiumban alkalmas hely jöjjön ki.

(Főiskolai ügyek.)

A főiskolai igazgatótanács javasolta, hogy a teológiai fakultáson a sémi nyelvek és a patrisztika számára nyilvános rendkívüli tanszékek rendszeresítsenek. A közgyűlés elfogadta a javaslatot azzal a kikötéssel, hogy annak megvalósítását egyelőre hagyják függőben.

Az igazgatótanács azon javaslatára, hogy a hittanhallgatók internátusának kedvezményes helyeit szaporítsák, a közgyűlés kimondta, hogy négy teljesen ingyenes, husz 100 koronás és husz 200 koronás új kedvezményes hely kreáltassék s ezeknek a költségét az egyházkerületi pénztárból folyósítsák.

A közgyűlés elhatározta, hogy a megüresedett büntetőjogi tanszék betöltése iránt csak a jövő tavaszi közgyűlésen intézkedik annál is inkább, mivel a közoktatásügyi kormány ugyanily értelműleg kereste meg ez iránt a püspöki hivatalt.

A közgyűlés tudomásul vette a joghallgatók körének alapszabályait, amelyeket jóváhagyás végett felterjeszt a miniszteriumhoz.

A közgyűlés elhatározta egy a vidéki tanulók részére szolgáló napközi otthon felállítását.

Az igazgató tanács javasolta, hogy a gimnáziumban megüresedett magyar-német tanszéket luteránus professzorral töltsék be, még pedig azért, hogy a főiskola ne veszítse el a szászhalmi alapítványt, amely szerint eddig a jogakadémiai professzorok között alkalmaztak egy luteránust. A jogakadémia az egyetem megnyitásával az állam kezelésébe kerül s így gondoskodni kell az alapítvány rendelkezése betartásának mikéntjéről.

(A egyetem ügye.)

A kerület még a tavaszi közgyűlésén elhatározta, hogy a megnyitandó debreczeni egyetem teológiai fakultása részére, a tanárok fizetésének segélye címén évenként hetvenezer koronát utal ki. Az erről szóló alapító levelet az igazgatótanács bemutatta a közgyűlésnek, amely azt jóváhagyta. Az évi segélyt minden év szeptember elsején évnegyedként előlegesen fizetik be az állampénztárba. Az alapító levelet megküldik a közoktatásügyi kormánynak, egyben föliratban keresik meg az iránt, hogy már a jövő tanév kezdetén az egyetemet legalább három fakultással nyissa meg.

(A zsinat.)

A közgyűlést **Degenfeld** József gróf főgondnok egy óraker fölfüggesztette s a folytatolagos tárgyalást délután négy órára tűzte ki, amikor a már tegnap vázlatosan tárgyalás alá vett zsinat-előkészítő ügyeket kezdte meg pontról-pontra tárgyalni.

A közgyűlést holnap reggel 9 óraker folytatják.

VÁROS ÉS MEGYE

— **A közgyűlés előkészítése.** A novemberi közgyűlés tárgysorozatára fölvetett ügyeket most készítik elő a tanács és az egyes bizottságok. E tárgyan tart ülést e hó 22-én szombaton délután három óraker a jog- és pénzügyi bizottság is, amelynek tárgysorozatán több fontos ügy, ezek közt a kórház költségvetése, a világitási vállalat üzletszabályzatának módosítása, a vízmű létesítése, a Hortobágy hasznosítása, a hortobágyi ön-

töző csatorna, a városi felesleg pénzeknek elhelyezése, a népkönyha részére szükséges póthitel, a vénkert szabályozásának megváltoztatása, a munkásházak telkének átadása, az „Arany-bika” előtti rész aszfaltozása, s a Piac-utcai 26—28. számú bérház költségeinek kérdése is szerepel.

— **A városi tisztviselők családi pótléka.** Megemlékeztünk már arról, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a városi tisztviselők családi pótlékáról szóló közgyűlési határozatot. A városi tanács foglalkozott ma a családi pótlék kérdésével és kimondta, hogy azt negyedévenként előre fogja kifizetni azoknak, akiknek erre jogosultságuk van. A családi pótlék ez év július elsejétől kezdve jár a tisztviselőknek. A tanács utasította az osztályfőnököket, hogy három nap alatt mutassák be a kimutatást, amelyben a családi pótlékra jogosult tisztviselőket sorolják föl.

A hadügyi költségek

Krobotin expozejá a magyar delegációban

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hadügyi albizottsága **Tallán** Béla báró elnöklésével ma délelőtt tíz óraker tartotta első ülését, melyen **Krobotin** lovag közös hadügyminiszter előterjesztette expozeját.

A közös miniszteriumok részéről a hadügyminiszteren kívül még **Bilinsky** Leó lovag közös pénzügyminiszter és **Haus** Antal tengerészeti parancsnok, a magyar kormány részéről pedig **Tisza** István gróf miniszterelnök, **Teleszky** János pénzügyminiszter, **Hazi** Samu báró honvédelmi miniszter és **Burián** István báró ő felsége személye körüli miniszterek voltak jelen.

Tallán Béla báró elnök meleg szavakkal üdvözölte Krobotint.

A hadügyminiszter beszéde.

Krobotin lovag hadügyminiszter: Az albizottság már évek óta ismeri és tudja, hogy habár a hadseregnek és mindenféle berendezéseinek érdekeit mindig képviselte itt, bizonyára mindig azon volt, hogy a hadügyi igazgatás igényeit a közgazdasági viszonyokkal összeegyeztesse. Az albizottság meg lehet győződve arról, hogy a jövőben is igyekeznifog, hogy a bizalmat és szíves fogadtatást igazolja.

Az utolsó ülészak óta lezajlott jelentékeny politikai és katonai események a **monarkia**t nagyobb mérvű katonai intézkedésekre kényszerítették. A fegyveres erő valamennyi része, mint válságos pillanatokban mindig, úgy ezuttal is teljes odaadással felelt meg az iránta támasztott követelményeknek, melyek sok tekintetben súlyosak voltak, mint **komoly fegyveres mérkőzés esetén**. Haderőnk újabban is bizonyítékát adta annak, hogy egységes alkata és szelleme változatlanul a régi maradt. Az összes intézkedések, bármily súlyos terhekkel is jártak, pontosan lettek végrehajtva. Ez örvendetes esemény a hazafias áldozatkészségnek köszönhető, nemkülönben az erőteljes támogatásnak, mellyel mind a két állam-kormányja és ezek közegei a föladatak megoldásánál közreműködtek, valamennyi tényezőnek e helyről is köszönetét nyilvánítja.

Az európai nagyhatalmak és a balkáni államok is messzemenő intézkedéseket tettek haderejük növelésére. **Mindebből a monarkia-nak is le kell vonnia az önfentartási ósztön parancsolta következtetéseket** és igyekeznie kell arra, hogy katonai szervezetének kialakításában szintén oda jusson, hogy a katonai helyzetünk szomszédainkkal szemben legalább rosszabbá ne váljék és hogy szövetségünk értéke ne szenvedjen.

A 316.678.000 korona összes költségekből 113.689.000 korona folytatolagos szükségleg-

tekre esik, 210.989.000 korona pedig nagyrészt maradandó értékkel bíró egyszerű szükségletekre, a monarkia területére átlépett császári ottomán hadseregbeli egyének eltartása 800.000 korona. I. Póthitek 1913-ra 19.900.000 korona, a Bosznia-Hercegovinában levő parancsnokságok, csapatok és intézetek rendkívüli szükségleténél 2.770.000 korona, a közös hadsereg fejlesztése alkalmából előirányzott rendkívüli szükségletnél 10.100.000 korona.

Kéri, hogy az előirányzott hiteleket engedelmelni méltóztassék.

A szervezeti program, mely a pénzügyi helyzet által megszabott korlátok között mozog, többnemű állományfölemeléseket, kialakításokat, és új alakzat-fölállításokat tartalmaz, melyeknek keresztülvitele több évi időtartamra van felosztva. Ez intézkedések annyival inkább sürgősek, amennyiben a két utolsó válság (1908-9. és 1912-13.) tapasztalatai igazolták, hogy az utolsó pillanatokban ad hoc kiadott szervezeti rendelkezések csak is aránytalanul nagy költségekkel és a nemzetgazdasági érdekek érzékeny károsodásával hajthatók végre.

Rámutat a tartalékosok behívására, a mely valóban súlyos terheket ró az illetőkre és e behívásoknak főképp a jelenlegi ujoncjutalék elégtelensége az oka. A hadvezetőség igyekezett azon, hogy e súlyos terheket, a mennyire lehet, enyhítse a szabadságolások, valamint mind a két kormány készséges hozzájárulásával anyagi segítségek engedelmzése által. De mindez csak némileg segített a bajon.

Mindenekelőtt szükséges, hogy a határkörletekben elhelyezett csapatok ama mulhatatlanul szükséges állományokkal láttassanak el és ama magasabb fokú harcászattal bírnak, mely képesíti őket arra, miszerint nek lehetõleg békélszámukkal megfelelhessenek, anélkül, hogy minden politikai feszültség helyzetekben sokoldalú föladataik-ségnél mindjárt különös, a lakosságot és pénzügyeinket súlyosan érintő rendszabályokhoz kelljen folyamodni.

Az 1914-iki első félévi költségvetésben a) A közös hadsereg rendes szükséglete 240 millió 971.360 korona; b) rendkívüli szükséglet 760.000 korona; c) a Boszniában és Hercegovinában levő parancsnokságok, csapatok és intézetek rendkívüli szükséglete 8.731.835 korona; d) rendkívüli szükséglet a közös hadsereg fejlesztése alkalmából 12.510.000 korona; e) rendkívüli szükséglet az új tüzérségi anyag megszerzésének folytatására 200.000 korona. f) rendkívüli szükséglet hadi anyag beszerzésére és erõdítési intézkedések végrehajtására 20.800.000 korona; g) rendkívüli szükséglet különös katonai intézkedések végrehajtására 316.678.000 korona.

Az expozé elhangzása után az elnök a bizottság nevében közönyt mondott a hadügyminiszternek az expozé előterjesztéseért. Javasolja, hogy mivel az előterjesztés és az 1914. év első hat hónapjára terjedő költségvetés oly nagy anyag, hogy ezt első hallásra nem lehet tárgyalni, a tárgyalást halasszák el, de az előadó ismertetni fogja a címeiket, hogy a költségvetés könnyebben áttekinthető legyen.

Az előadó indítványa.

Hegedüs Lóránt előadó a költségvetés szerkezetére és anyaga tekintetében tájékoztatja az albizottságot. Kifejti, hogy a benyújtott tizenöt előterjesztés közül kettő nem tartozik a hadügyi albizottság elé, mert ezek a Boszniában és Hercegovinában evő csapatokra vonatkoznak, a négyes albizottság hatáskörébe tartoznak.

Tekintettel az előterjesztések e három csoportjára, azzal az indítvánnyal lép az albizottság elé, hogy a szokástól eltérően három hadügyi előterjesztést készíthessen.

A bizottság az előadónak e javaslatát elfogadta, majd Miklós Ödön javaslatára elhatározta, hogy a hadügyi albizottság legközelebbi ülését december 1-én délután négy óra-
kor fogja tartani.

Az ülés ezzel féltizenegy óra-
kor ért.

Egy titokzatos dráma

A grófnő és a tisztiszolga

Rómából táviratozzák: Szanremó városát mód fölött izgalomban tartja Tiepolo grófnő esete, aki leölte a hálószobájában a férje tisztiszolgáját.

Tiepolo Mária grófnő messzeföldön hires szép asszony. Finom arca, aranyszőke haja van és pompás, sudár termete. Tipusa a hamisítatlan velencei szépségnek. A grófnő Oggioni kapitányhoz ment feleségül. A házasságot mondenki boldognak tartotta. Két gyermek született a házasságból, egy fiú és egy leányka; gyönyörű gyermekek, most már mind a kettő iskolás-sorban.

Az Oggioni-család nem gazdag. A házaspár ugyszólván a tisztis fizetésből él egy ócska palazzó szerény lakóosztályában. Az egész személyzet a szakácsné volt és a kapitány tisztiszolgája. A szakácsné néhány héttel ezelőtt fölmondott. Egész Szanremó tudta, hogy Oggioniné igen buzgón keres új szakácsnét. Elmondta egy szomszédjának, hogy kellemetlen neki a nap nagyrészen keresztül, mialatt a férje a kaszárnyában, két gyermeke pedig iskolában van, egyedül lenni a lakásban a tisztiszolgával, akit Polimanti Kvintilónak hívtak. Nagyon ügyes és alkalmazkodó ember, kitiűnő asztalos. Polimanti Kvintilio jó nevelést kapott. Már ez is föléje emelte annak a nivónak, amelyen az olasz tisztiszolgákat el szokás képzelni. Oggioniné szinte nem is szolgálta gyanánt bántak vele, különben is a demokrata Olaszországban az ur és szolga között való viszony sokkal patriarkálisabb, mint nálunk. A tisztiszolga semmi bért nem kapott a kapitánytól. Kötelességét mégis buzgón és lelkiismeretesen teljesítette, sőt szabad idejét is arra áldozta, hogy a kapitányék hiányos butorberendezését asztalos tudományával pótolja. Így aztán érthető, ha a kapitány nem vetett ügyet rá, mikor a felesége panaszkodott, hogy Polimanti feltűnő és már tarthatatlan módon rajong érte. A kapitányné, akinek epilepsziája is volt, másfél éve hisztérikus fájdalmaival specialistához járt, aki nemrégiben ismét levegőváltást ajánlott neki, mert idegessége, amely harmadik gyermekének születése óta különösen kirozta, aggodalmassá kezdett válni. Ilyenformán a kapitány is azt hitte, hogy amit felesége a tisztiszolgáról beszél, nem több ideges képzelődésnél.

Igy álltak a dolgok, mikor a tragikus eset elkövetkezett. Oggioniné egész délelőtt a háztartással volt elfoglalva, a kapitány a kaszárnyában volt, a gyerekek pedig iskolában. Csak tizenkét óra tájban jutott hozzá az asszony, hogy rendesen fölöltözködjék. Bement a hálószobába, a pongyolája helyett fésülőköpenyt vett magára és leeresztette a haját, amelyet egész Szanremóban a legszébb szőke hajnak tartottak. Ekkor lépett be a tisztiszolga a szobába, amelynek ajtaja nem volt bezárva. A fiú talán gyorsan rontott be, az ideges asszony talán félremagyarázta ezt a gyorsaságot és rávetette magát a legényre.

Dulakodás kezdődött. A katona holttestén nagyon sok karmolást lehetett találni, különösen az éjjeli szekrény felé hátrált, amelynek márványlapján ott feküdt a kapitány töltött szolgálati revolvere. Utána kapott, hogy a legényt megfenyegesse. A lövés eldördült. A golyó a tisztiszolga orra és felső ajka között hatolt be és a tarkóján jött ki.

Lezuhant a padlóra. Néhány másodperc sem telhetett bele és a fiú meghalt.

Az asszony megriadva attól, amit tett, fésülőköpenyben a kezében még füstölő revolverrel kirohant a lakásból és az ajtókat tárva-nyitva hagyta maga után. Becsengett a szomszéd lakásba, de a háziasszony úgy megijedt a kapitányné dult arcától, hogy becsapta előtte az ajtót. Egy másik asszony, ugyancsak katonatiszt felesége, kivette a kezéből a revolvert. Ekkor csendes öntudatlanság vett erőt a grófnőn, amelyből csak akkor riadt föl, mikor hallotta, hogy a férje döngget a kapun, amelyet a portásné sietett becsukni.

Alig lehetett föltenni, hogy Polimanti erőszakkal meg akarta ölelni a kapitányné szép feleségét. Az pedig egészen bizonyos, hogy a grófnő és a tisztiszolga között valami bűnös összeköttetés nem állott fönn. Bár a Polimanti-család barátai minden eszközzel ezt akarják most igazolni.

Annyi igaz, hogy a fiatal katona szerelmes volt az urnőjébe. Holttestén egy medailont találtak, amelyben a kapitányné arcképe volt és néhány szőke hajszál. A Polimanti-család különösen fontosnak tartja egy korcsmáros vallomását, aki előtt a tisztiszolga állítólag urnője szerelmével dicsekedett. Ez azonban nem jelent semmit, mert más oldalról igazolni lehet, hogy Polimanti teljes életében szeretett hazug dolgokkal dicsekedni.

Leszállították a husárákat

A hatósági husszékben

Megemlékeztünk annak idején arról a mozgalomról, amelyet Rostás István főkapitány indított meg az élelmicikkek debreceni magas piaci árainak a redukálása érdekében. Ezek között egyik legfontosabb napcikkünk a hus hatósági árának hatósági csökkentését vitte keresztül elsőbbsen a hatósági husszék felállításával. Sőt tovább ment, ma egy értesítést adott ki, amelyben a hatósági husszék eddigi árainak a redukálását jelenti be. A főkapitány értesítése — egyebekben — a következőkép hangzik:

„Amidőn értesítem a város lakosságát, hogy a holnap, az az folyó hó 21-től kezdődőleg, a rendőrség Szent-Anna-utca 10. sz. alatti épületében levő hatósági árak mellett árusító mészárszékben a hus ára lejjebb szállattnak.

Egy kiló I. rendű marha hus	1 K 40 fill.
„ „ II. rendű marha hus	1 „ 04 „
„ „ I. rendű növ. marha hus	1 „ 20 „
„ „ II. rendű növ. marha hus	1 „ — „
„ „ I. rend. gyenge borjúhus	1 „ 60 „
„ „ II. r. gyenge borjúhus	1 „ 20 „
„ „ juh hus	— — — — — „ 80 „

fog árusíttatni.

Együttal figyelmeztetem a város lakosságát, hogy ez idő szerint a hatóság által megállapított árak mellett, egyedül a rendőrség Szent-Anna-utca 10. szám alatt levő épületében levő mészáros árul s ne hagyja magát félrevezetni a város fogyasztó közönsége egyes mészárosok által, akik üzleteiket burkoltan úgy hirdetik, illetve tüntetik fel, mintha az is hatósági mészárszék lenne.

Tartson ki a város közönsége saját érdekében, a rendőrség épületében levő mészárosok mellett, mert hiszen eme hatósági mészárszék felállításának köszönhető, hogy Debrecen városában több mint egy év óta nem emelkedett, sőt általában mindenütt lejjebb szállt a marha- és borjúhus ára.

Nincs kizárva, hogy a mészáros iparosok, illetve azok egy része minden lehető követ arra és még anyagi áldozatoktól sem

riad vissza, hogy a hatósági mézártszék megbuktassák s azután a hus árát ismét saját tetszésük szerint a nagyközönség kihasználásával állapítsák meg és emeljék fel.

A fogyasztó közönség saját érdekét szolgálja akkor, ha a hatósági mézártszék támogatja s még abban az esetben is onnan vásárol, ha a többi mézártszék olcsóbban is árulják, mert hiszen olcsóbban csak veszteség mellett árulhatják s így világos, hogy azért teszik azt, hogy a hatósági mézártszék megbuktassák.

Az Egyháztér 10. számú házban a napokban egy fiók mézártszék fog felállítani, ahol szintén hatósági árak mellett fog törteni az árúvás.

A sertés hus és hentes áruk árának leszállítása érdekében is tárgyalásokat folytat a hatóság, ez idő szerint azonban csupán a Szent-Anna-utca 10. szám alatt árúvásnak hatósági árak mellett.

Amennyiben még ilyen természetű üzlet fog nyílni, a hatóság értesíteni fogja a nagyközönséget.

Debrecen, 1913. november 20.

Rostás István, rendőrfőkapitány.

Dr. Láng Sándorné

az urinő szerepéről a feminizmusban

A debreceni Szabad Iskola.

A városháza dísztermét zsufolásig megtöltötte ma este a nagybárá hölgyekből álló közönség, amely a Szabad Iskola első előadójának, dr. Láng Sándornénak értekezésére jött össze. Az előadó az *urinőnek a feminizmusban való szerepéről* tartott igen érdekes és a közönség figyelmét mindvégig osztatlanul lekötő előadást.

Föltétlenül vonzó már magában véve is az a tény, mikor asszonyi beállításban látjuk a nőmozgalmat s ennek a hozzájuk legközelebb eső és szinte elsősorban rájuk váró tevékenységi területeken való törekvéseiről művelt és okos asszonyoktól kapunk fölvilágosítást. De talán a hatás szempontjából is jelentősebb a feminizmus törekvései mellett asszonyok részéről való agitálás, amikor elsősorban a nőket kell meghódítani a feminizmus számára. Természetes, hogy azon művelt középosztálybeli nőkről van itt szó, akik jólétben élve, sok szabad idővel rendelkezve, gondoktól mentesen nem is igyekeznek észrevenni a nőmozgalmat, amit egyedül a kenyérkereső nők mozgalmának tartanak.

Pedig a feminizmus több ennél. És hogy több, azt Láng Sándorné az „odulakók”-ról elmondott szép meséjében — amelynek erkölcsi tartalmát az előadás közvetlenségével nagyon szépen kidomborította — be is igazolt.

Nem a feminizmus nagy gazdasági alapjait adta az előadás, nem is azt célozta. De azt, hogy a nők és éppen a művelt s u. n. uri nők miképp vehetik ki részüket az önmaguk nevelése és nemesítésének, gyermekeik nevelése és megnevelésének nagy munkájából s miképp szolgálhatják ezáltal azon nők ügyét is, akikre a mindennapi felfogás szerint egyedül tartoznak a nőmozgalom, azt nagyon érdekesen, tanulságosan állította oda.

Az előadás praktikus feladatokat is megjelölt, amiket elsősorban kellene Debrecenben megvalósítani. Ez egy nagyszabású, minden társadalmi réteget magában foglaló társadalmi egyesület, amely átfogja mindazokat, a kik a nő igazi értelemben vett kifejtését, egészségbeli, műveltségi, felvilágosodottsági értékeinek magas fokra emelését lehetővé tenni óhajtják. A praktikus feladatok kijelölése és megvalósítása után válnék lehetővé a művelt középosztály nőinek tevékeny részvétele mellett minden nő sorsa emelésének.

A nő igazi hivatásának helyes odaállítása, a nő értékbeli fejlesztésének szükségességéről való meggingathatatlan meggyőződés, de ugyanakkor a jövő fejlődésbe vetett erős hit jellemezték az előadást, amelynek tartalmasága mellett nem kicsinyelendő értéke volt a közvetlen, bájos előadási módor.

A Szabad Iskola újból egy szép előadást számíthat előadásai sorába.

Pénzért vallomást

Bajok egy csőd körül

Körülbelül egy hónap előtt Stiller Jakab budapesti női konfekcióáru kereskedő háromszázezer korona passzívával csődbe került és csődjéből kifolyóan hitelezői följelentették. — Csalárd bukás büntette miatt Stiller Jakabot a rendőrség letartóztatta. Ennek az ügynek most érdekes fejleményei vannak.

Tegnapelőtt Gál Jenő dr., Stiller Jakabnak az ügyvédje, telefon útján két detektívot kért a főkapitányságtól, mert amint mondotta, Fejes Lajos, aki Stillernek főkönyvelője volt és aki a csalárd bukás miatt folytatott bűnügyben terhelő vallomást tett Stiller ellen, meg akarja őt zsarolni. Az ügyvéd azt mondotta, hogy ez az ember már több ízben kijelentette előtte, hogy kétezer koronáért hajlandó a rendőrségen tett terhelő vallomását visszavonni és megmástitani. — Jelentette az ügyvéd, hogy aznap este hat órakor a Klub-kávéházban találkozik van Fejes Lajossal, a kinek másnap kell Margalits vizsgálóbíróhoz menni vallomástételre. Kérte tehát a főkapitányságot, hogy adjon melléje detektívot a kávéházba, akinek majd ő int, amikor a kétezer koronát Fejes Lajosnak már átadta.

A főkapitányság teljesítette az ügyvédnek a kérését. Hat óra tájban valóban megjelent a Lipót-köruton levő Klub-kávéházban Fejes Lajos, Gál Jenő dr. ügyvéd, továbbá Stiller Jakabnak a sógora, Edelmán Jenő, míg a két detektív a kávéházzal szemben levő utcasarkon helyezkedett tel. Félórát tárgyalt a háromtagú társaság, amikor végre Fejes eltávozott a kávéházból. Amikor a kijárathoz ért, a detektívek Edelmán intéseire megállították és a főkapitányságra kísérték.

A főkapitányságon azután igen furcsa dolgok derültek ki. Amikor megkérdezték, hogy hol van az a pénz, amit Gál Jenőtől kapott, kiderült, hogy Fejesnél pénz ugyan nincs ellenben van nála egy irás, amelyet Gál Jenő tollbamondására Edelmán Jenő irt és ebben az irásban az van, hogy: Stiller Jakabtól végkielégítésül, mint volt alkalmazottja, kétezer koronát megkaptam. Aláírás ezen az iráson nem volt, mert amint Fejes elmondotta, mindenáron azt akarták tőle, hogy ő ezt írja alá a kávéházban és kétszáz koronát át is akartak neki adni, de ő nem volt hajlandó sem a kétszáz koronát elfogadni, sem pedig az irást aláírni. Elmondotta, hogy azért kérték tőle az irást, hogy másnap másítsa meg vallomá-

sát, amit a rendőrség előtt tett a Stiller-ügyben.

Kihallgatása során Fejes még hozzáfűzte, hogy már körülbelül három héttel ezelőtt is ajánlatot kapott Edelmán Jenőtől, hogy ötezer koronát hajlandó fizetni, ha a Stiller-ügyben tett terhelő vallomását megmástitja. Ö erről annak idején jelentést is tett Kerny Géza rendőrkapitánynak, akinek tanácsát kérte, hogy mit tegyen. A rendőrkapitány azt válaszolta, hogy ha komolyan rá akarják venni hamis tanuvallomásra, akkor tegyen följelentést, ő azonban eddig nem törődött a dologgal. A kávéházi diskurzus azonban megtörtént közöttük, ahol végkielégítés címén kétezer koronát kínáltak neki, amit azonban nem fogadott el.

Erre a vallomásra Gál Jenő dr. azt felelte, hogy csak azért alkudozott Fejesrel a kávéházban, mert le akarta leplezni, de eszé ágában sem volt, sem neki, sem Edelmánnak Fejest hamis tanuvallomásra rávenni.

Fejes Lajost kihallgatása után elbocsátották. Az iratok egyelőre Szalay rendőr-főkapitánynak el kerültek, aki a főkapitányságon az ügy referense. Rendőri intézkedés még nem történt, most csak tanulmányozzák az ügy iratait. Valószínű, hogy az iratokat átteszik az ügyészséghez és az fogja a rendőri nyomozást irányítani.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSOA:

PÉNTEK: A hónapos szoba, énekes vigjáték. (C bérlet.)

SZOMBAT: A nevető férj, operett. Bemutató előadás. (A bérlet.)

* Casals hangversenye elhalasztott. A Zenekezdők Körének e hó 22-ikére hirdett Casals-hangversenyét a művész részéről közbejött váratlan akadályok miatt így más napon fogják megtartani. A művész tegnap este a következő sürgönyt küldötte a körnek Bécsből:

Je regrette infiniment, que je ne peux jouer le 22 à Debrecen. Je serai enchanté de jouer à une autre date. Tous mes regrets.

Casals.

Magyarul: Végtelenül sajnálom, hogy 22-ikén nem játszhatom Debrecenben. Végtelen örömmre szolgálna, ha egy más napon játszhatnék. Öszinte sajnálattal

Casals.

Az új terminust a kör legközelebb teszi közzé.

* „A nevető férj”. (A színházi iroda jelentése.) A kiváló operett-udvarnok, amelynek szombati bemutatójára már teljesen elkészült a színtársulat operett-személyzete, címszerepét Kassay Károly játssza. Gyönyörű énekszámjai vannak. A belépője: „Nem más, mint a saját tulajdon nőm!”. Ez a gyönyörű melódia vezérfonalként végigvonul az egész darabon. A feleséget (Charlotte) Nagy Aranka éneklé, akinek partnere (Szapolczai gróf) Oláh Gyula lesz. Borbély Lili egy flirtelő kikapós asszonyként alakít és különösen Sz. Nagy Imrével táncoktató: „Négy a kétszer kettő — Egyszer egy az egy” számíthat kiváló nagy sikerre. H. Serfőzi Etel egy vén kisasszony komikus figurájában a darab egyik slágerszámát éneklé Kassayval és táncolják a „Tarantellát”. „A bor, bor, be jó a bor!” refrénű dal olyan szép és fülbemászó, hogy pár nap múlva egész Debrecen ezt fogja dudolni. Rónai Imre, mint feltékeny könyvkiadó és Madas István, mint Böcözög Istók, Fehér Gyula mint a gyáros öreg szolgája, Szalay mint dr. Rósenróth Sala kitünőbbnél kitünőbb szerepekhez jutnak. Az igazgatóság megszerezte „A nevető férj” bécsi és berlini táncainak koreográfiáját, s így Debrecenben ugyanazokban a táncokban gyönyörködhetik a közönség, amelyek a külföldi nagy siker elsőrangú tényezői voltak. A darab elegáns és mégis egyszerű kiállításra meglepetésnek van szánva.

URANUS

Korona-Passzage Telefon 3-28.

MA UTOLJÁRA

8. A NEVETŐ FÉRJ
Pompás vigjáték 2 részben.

5. TIGRIS és LILIAM
Dráma 3 felvonásban. „Vittagraph” felvétel.

4. A KIS IRODISTANÓ
Amerikai dráma 1 felvonásban.

1. KÉPEK JAPÁNBÓL. Természeti felvétel.
2. NEW-YORKI TÜZOLTÓK. Látványos természeti felv.
3. FEHÉR ÉS FEKETE. Amerikai bohózat.

Előadások: este pontosan 8 órakor. Beménet minden kép után. Utolsó előadás 10-10. Rendes helyárak. Bérlet, igazolvány- és trafikjegyek e műsornál érvényesek.

Szombaton és Vasárnap

POMPÁS PATHE-MŰSOR!

A KÖTÉLTÁNCOSNÓ
Gyönyörűen színezett kép.
Társadalmi színmű 3 felv.

* „A hónapos szoba“. (színházi iroda jelentése.) A színtársulat ma megismétli „A hónapos szoba“ című kiváló énekes vígjátékot, amely eddigi összes előadásain a közönség legnagyobb tetszését vívta ki és szép házakat vonzott. A mai előadás C) bérletes.

* **Vasárnap délután „A diákhercegnő“.** (A színházi iroda jelentése.) Ezt a valóban mulattató és remek zenéjű operettet tűzte ki az igazgatóság vasárnap délutánra mérsékelt helyárakkal, amelyre jegyeket a közönség nagy érdeklődésére való tekintettel már a mai naptól kezdve árusít a pénztár.

* **Fényes estély** lesz holnap az Apollóban. Bemutatásra kerül „Odette“ 4 felvonásos kaland. Duci bácsi az ő aranyos humorával az „Orvos“ humoros képben játszik. Látványos kép az „Amerikai katonák“. Az „Amerikai nagybácsi“, tréfás kacagató kép, sláger-kép, főszerepét a világhírű táncművész, Ritta Sachetto játssa. Fényes kiállítás, utólérhetetlen művészete állandóan leköti a nézőt. Telefon 7-62. Állandó nappali pénztár. Trafik- és kedvezményes-jegyek érvényesek.

* **Az Apolló mozgó-színház** tudatja kedves közönségével, hogy a szombatra hirdett Debreceni Zenekedvelők Köre hangversenye elmaradása folytán rendes mozgó-előadások 3, 5 órakor fél helyárakkal, 7 és 9 órakor rendes helyárakkal megtartatnak.

HIREK

— **Ferenc Ferdinánd Angliában.** Londonból jelentik: Ferenc Ferdinánd főherceg és Hohenberg Zsófia hercegnő holnap este visszatérnek Londonba és szombaton délután udvari vonattal Weebch-Abbeyba mennek a portlandi hercegi pár látogatására.

— **Kinevezés.** A király lovag Berks Lajos debreceni kir. járásbíróági jegyzőt a nagysomkúti kir. járásbíróshoz kir. albíróvá nevezte ki. A kinevezett új bíró a debreceni bíróságnak egyik legszorgalmasabb, legtehetségesebb tagja volt.

— **Hétfőn ülés lesz a Házban.** A képviselőház ülését tudvalevően azzal a szándékkal napolták el, hogy azokon a napokon újra összehívják, amikor a delegáció szünetel. Mivel pedig a delegáció a jövő hét első napjain nem dolgozik, a képviselőház hétfőn, e hónap 24-én délelőtt tíz órakor ülést tart.

— **Kacsá egy hercegi látogatásról.** Néhány lap azt a szenzációs és nagy föltűnést keltő hírt közölte, hogy Henrik porosz herceg, a császár fia inkognitóban Párisba utazott. Ezt a hírt most Budapesten megcáfolták. A herceg ugyanis József főhercegnek volt vendége és ma tértek vissza Budapestre Kisjenőről, ahol több napos vadászatot voltak.

— **A Népszerű Főiskolai Tanfolyamnak** e hó 21-re, azaz péntekre hirdetett előadása elhalasztódik a következő napra, szombatra a most folyamatban levő egyházközi ülések miatt. Szombaton délután 5 órakor tartja tehát harmadik előadását Darkó Jenő dr. „Athén építészeti emlékeiről, amelyen a következő témákról fog beszélni: Az Erechtheion, mint az ion építészeti stílus képviselője. Az oszlopokat helyettesítő leány alakok. A Dionysos-színház. Az u. n. Theseion. A Stadion és mai tényleges helyreállítása. A kerameikoszi temető. Siremlékek. Az előadás a kollégium dísztermében fog tartatni. A már váltott jegyek e sorozat összes előadásaira érvényesek. Új hallgatók megválthatják jegyeiket Csáthy és Hegedűs könyvkereskedők üzleténe, a kollégiumi háznagy hivatalban és az előadás előtt a teremben is.

— **Munkapárti győzelem.** Sátoraljaui helyről jelentik: Most folytak le a megyebizottsági tag választások, amelyekben a megyei munkapárt fényes győzelmet aratott minden vonalon. Kibukott Buza Barna is az ellenzék egyik legrégibb harcosa.

— **A Kossuth-szobor leleplezése.** Tudvalevő, hogy a Kossuth-szobor bizottság s a tanács is kimondta, hogy a Kossuth-szobrot még ez idén le kell leplezni. Ezért egy rendező kisbizottságot is küldtek ki, amely most tárgyalja a leleplezési ünnepély részleteit. A bizottság holnap délelőtt tart ismét ülést, amelyen a részletes programot fogja megállapítani.

— **Andrássy eladta a zempléni birtokait.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Andrássy Gyula gróf eladta zempléni birtokait, mert nem akar tovább bajlódni velük. Az eladott birtokok Sárospatakon, Töketerbesen, Bodrogolasziban vannak. A birtokokat a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank vette meg.

— **Az építőiparosok gyűlése.** A debreceni építőiparosok ma délután négy órakor népes közgyűlést tartottak az Ipartestület dísztermében. A közgyűlésnek egyetlen tárgya: Az Országos Magyar Építő-Szövetség központi igazgatója, Farkas Elek előadása volt. A munkásbiztosítási törvényről tartott mély tartalmú, komoly előadást, amelynek keretében reámutatott annak hibáira s ezzel kapcsolatban a munkásbiztosítás sürgős revízióját javasolja: Szerinte a betegsegélyző pénztárak államosítása lenne az egyetlen mód, amely kellőképpen meg tudná védelmezni nemcsak a munkások, de a munkaadók érdekeit is. Az előadást élénk tetszéssel fogadták. Közgyűlés után társas-vacsora volt az Angol-királynőben.

— **Eötvös-ünnepély a főreáliskolában.** Eötvös József báró születésének százados évfordulójának ünnepére e hó 23-án a főreáliskola ifjúsága Eötvös-ünnepélyt tart, amelynek fényes műsora a következő: 1. Megnyitó beszéd. Tartja: dr. Vág Sándor, az önképzőkör vezető tanára. 2. Bucsú. Irta: Báró Eötvös József, megzenésítette Beleznai Antal. Éneklő: az ifjúsági énekkar. 3. Ünnepi beszéd. Tartja: Hartstein István VIII. o. t., az önképzőkör elnöke. 4. Vár és kunyhó. Irta: Báró Eötvös József, megzenésítette Stieb Lénárd, szavalja Eckstein József VIII. o. t., zongorán kíséri Falk László V. o. t. 5. Báró Eötvös József emlékeztető. Irta: Váradai Antal, szavalja Eresényi Évald VII. o. t. 6. Szimfonia. Szerezte Dankla, előadja hegedűn Fésüs Lajos VIII. o. t. és Pásztor Ferenc VIII. o. t., zongorán kíséri Kolwentz Rezső, a zenekör vezető tanára. 7. Báró Eötvös József „Mint író“. Irta és felolvassa: Suszták István VIII. o. t., az önképzőkör főjegyzője. 8. „A megfagyott gyermek“. Irta: Báró Eötvös József, megzenésítette Beleznai Magda. Szavalja Bergmann Zoltán VIII. o. t., zongorán kíséri Falk László V. o. t., éneklő kíséri az ifjúsági gyermekkar.

— **Akít rablónak néztek.** Lovass Gábor hajduböszörményi fuvarost tengeri szállítással bizta meg Oláh Imre ottani gazdálkodó. A fuvaros tegnap este tíz óra tájban ment el Oláh lakására, aki akkor már lefeküdt. Zörgetni kezdett az ablakon, mire az álmából felriadt Oláh azt hívén, hogy rabló zörget, vadászfegyverével kilőtt az ablakon. A lövés nem talált ugyan, de a fuvaros annyira megijedt, hogy eszméletlenül esett össze. Lakására szállították, ahol súlyos betegen fekszik. A böszörményi csendőrség feljelentésére a debreceni kir. ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testisértés címén eljárást indított Oláh ellen.

— **A kolera.** A belügyminisztérium közlése szerint a bácsodromgyei Cservenka községben egy, Szondon két, a torontálmegyei Felsőeleméren pedig egy koleras megbetegedés fordult elő.

Nagybeeskerekéről táviratozzák: Torontálnádudvaron Drakulics Andrica rosszul lett kolera-gyanús tünetek közt és két óra múlva meghalt. A lakodalmas nép szétrebbent, de a csendőrség mind — hetvenet — összefogdosta és zár alá helyezte.

— **Kardpárbaj.** Szombathelyről táviratozzák: Lingauer Albin szerkesztő és Kovács Kálmán dr. ügyvéd kardpárbajt vívtak, amelyben Kovács Kálmán jobb kezén súlyosan megsebesült.

— **Cserey Dezsőné válópöre.** Cserey Dezsőné szül. Novák Margit ellen, mint országszerte tudják, Ujházi Ede miatt Cserey Dezső nagyváradi bankhivatalnok beadta a válópert. Hogy a történet teljes legyen, lejegyezzük azt az ismert tényt ismét, hogy viszont Ujházi Edét, a nagy művészt házassági szándéka miatt a színszervezőnyugdíjintézetének érdekében nyugdíjazta Bánffy Miklós gróf intendáns. Ezzel elejét vették annak, hogy Ujházi jövendő felesége annak idején több, mint 6000 korona évi nyugdíjat élvezhessen. A válópör első tárgyalását tegnapra tűzte ki a nagyváradi kir. törvényszék. Csereyné a törvényszéki tárgyalásra már napokkal ezelőtt hazaérkezett és részt vett a törvényszéki tárgyaláson, amelyen a sablonos békéltetést kísérelte meg a törvényszék. Csereyné határozottan kijelentette, hogy nem békül, válni akar. Cserey, aki a válópör benyújtásával már kifejezte szándékát, hasonlóan nyilatkozott.

Ennek ellenére az a hír terjedt el a városban, hogy Csereyné ki akar békülni férjével. Ezt megcáfolja maga Csereyné, aki a nagyváradi lapok szerkesztőségébe a következő nyilatkozatot küldötte egy névjegyen:

Tisztelt Szerkesztő Ur! Kérem azt a kólmányt nem közölni rólam, hogy én nem akarok válni, sőt válópöröm mielőbbi befejezését óhajtom, ez csak egy rosszakaratu híresztelés rólam, tisztelője (itt energikusan ceruzával ki van törölve Cserey Dezsőné név)

Novák Margit.

A Cserey-név kihuzásával is jelezni óhajta, hogy azt viselni nem óhajta többé.

— **A patkógyári sztrájk.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a helybeli lópatkógyárban a munkások bizalmi férfiának elbocsátása miatt a munkások mintegy százötvenen sztrájkba léptek. A békéltetési tárgyalások azonnal megkezdődtek, azonban eredményre nem vezettek. Ma ismét megismétlődtek a tárgyalások, azonban sem a gyár vezetősége, sem pedig a munkásság nem hajlandó engedni. A munkásság azt követeli, hogy a bizalmi férfit vegyék vissza a munkába, mivel egyedül csak azért bocsátották el, mert az ő érdekeiket védte, viszont a gyárvezetőség egyenesen kijelenti, hogy neki a bizalmi férfiről, mint munkásra nincs szükség. A tárgyalások folynak.

— **Mindig többen!** Egyre tart a beözönlés Amerikába, évről-évre nagyobb számok mutatják a kivándorlók növekedő sokaságát. A bevándorlási hivatal legutolsó statisztikája szerint augusztusban 126.180 bevándorlót bocsátottak be az Egyesült Államokba, míg tavaly csak 82.377-et, szóval a különbség 43.803. A bevándoroltak között 84.623 férfi, 41.557 nő volt. Nemzetiségi tekintetben az olaszok vezettek 31.762-vel. Visszatartottak 2979-et. A visszavándoroltak száma augusztusban 23.242 volt, tavaly ugyanebben a hónapban 25275. Visszavándorolt 17.301 férfi és 5941 nő. A statisztika csak az olaszokat emeli ki első helyen, mi rólunk nem kapjuk a pontos számadatokat. Jobb is, ha nem tudjuk, egészen bizonyos, hogy a kivándorló magyarok olyan sokan vannak, hogy csak elszorult szívvel gondolhatunk augusztusi vérvesztésünkre.

— **Vérmérgezést kapott.** A közeli Földesen pár nap előtt Domokos Bálint 23 éves földművesnek véletlenül egy szög furódott a lábába. A földműves nem igen törődött vele, nem kezelte, minek következtében vérmérgezést kapott, úgy hogy ma délután be kellett szállítani a debreceni kórházba. Alapota oly súlyos, hogy valószínűleg amputálni kell.

— **A vigyázatlanság áldozata.** Szabó Sándor 16 esztendő kollégiumi szolgagyerek ma délután ott futkározott a kollégium udvarán. Valahogyan megbotlott egy kőben s oly szerencsétlenül esett el, hogy csontrepedést szenvedett. A mentők beszállították a kórházba.

— **A tengeri vihar áldozatai.** Newyorkból jelentik, hogy az észak-amerikai tengeren dult rettenetes vihar tizenhárom hajót tett tönkre és kétszáz emberéletet követelt.

— **Aviatikusok veszedelmes kalandja.** — Madridból táviratozzák: Tetuánból jelentik: A spanyol csapatoknak a rifkabilokkal való leguőbbi csatája alkalmával a spanyolok repülőgépet küldtek ki a kabilok táborának ki-kémlelésére. Mikor a repülőgép a kabiltábor fölé ért, a kabilok erős puskatüzzel fogadták. A pilótát és utasát több golyó találta és súlyosan megsebesítette. Sikertelen azonban még nekik erejük végső megfeszítésével a repülőgépet a spanyol táborba visszakormányozni. Néhány méterre voltak már csak a tábortól, a mikor végképp kimerültek és a repülőgép kis magasságból lezuhant. A pilóták a zuhanás következtében újabb sebeket kaptak, de az orvosok remélik, hogy életben tarthatják őket.

— **A felejtethetlen Henny Porten esték** utná az Uránus-színház ismét új filmszenzációval vonja magára a közönség érdeklődését, mindég a legújabb érdekesség: ez jellemzi az Uránus programját. „A nevető férfi”, a „Tigris és lilium” és „A kis irodista nő” külön-külön esemény számba menő film-újdon-ság, mely az Uránus-színház mai műsorán szerepelnek. Ez a rekord-műsor ma utoljára kerül vetítésre, mert szombaton újabb szenzációs műsor kerül bemutatásra.

— **Óriási sztrájkok.** Páris, november 20. Félő, hogy az északi bányamedencében kitört sztrájk igen nagy terjedelmű lesz. A szociálista lapok jelentései szerint Pas de Calais bányavidékein már is negyvenezer bányász lépett sztrájkba, míg a kormány lapjai csupán húszezer sztrájkolóról tesznek említést. Tegnap több összeütközés volt a bányászok és csendőrök között. Basly szociálista képviselő, Lens polgármestere, nem akarta kiállítani a bekvártélyozási utalványokat a sztrájk területére küldött katonaság számára és ezé a katonai hatóságok önhatalmulag rendeltek szállásokat a polgárok házaiban a katonáknak, Jaurés emiatt ma a képviselőházban meg fogja interpellálni a kormányt. — Pétervárról táviratozzák: Az Obuchow-gyártelepek munkásai ellen indított per alkalmából tegnap hivatalos jelentés szerint 8339 gyári munkás és szedő lépett sztrájkba. Tizenhárom munkást letartóztattak. — A Ganz-Danubiusz gyár kőbányai-uti telepén ma reggel a rendes időben megkezdődött a munka, azonban az igazgatóság és a munkások megbízottai tovább folytatták a tárgyalást a békés meg-egyezés céljából. A déli órákban a tárgyalás Asbóth vezérigazgató szobájában folyik, pozitív eredményre azonban még nem jutot-tak. Valószínű, hogy a mai nap folyamán, minthogy a munkások követeléseiből en-gedtek, a békés megállapodás létrejön.

— **Baleset munkaközben.** Kálai Imre 31 éves hajdunánási ipari munkás ma munka-közben véletlenül jobb keze két ujját levág-ta. Súlyos sérülésével behozták a debreceni közkórházba.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzása
60,000 koronát nyert: 72344.
5000 koronát nyert: 59556.
2000 koronát nyert: 34755.
1000 koronát nyertek: 25766 39919 43828 65751 80224 96002.
500 koronát nyertek: 42750 45669 60525 81940 100017 104976.
300 koronát nyertek: 14916 19274 20078 59788 67334 74770 74973 81952 81961 85943 101508.

Azonkívül kihúztak 100 és 40 koronás nyereményeket. A következő húzás folyó hó 22-én lesz.

— **50%-ot takaríthatunk meg fűtőanyagban,** ha az ajtókat és ablakokat léghuzat el-záróval látjuk el. Kapható **Mentze Henrik** újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	817—
Osztályk. hitel	825—
Magyar államk. koronajáradék	81-05
Államvonal	698—
Jelenl. pénz	418—
Rizsumárnyi	641 50
Halgósajáni	731—
Köszül v. v. v.	628—

Magánleszámitóiási kamatláb:

Bécs 5¹⁵/₁₆ %, Berlin 4³/₄ % London 4¹⁵/₁₆ %

Budapesti gabonátőzsde.

Svárs K. (Száraz és Közel) deb. bizományos távirati jelentése	
Bécs májusra	10-46
októberre	11-23
1914. apr.	7-47
Roz. októberre	8-76
apr. lisa	—
Zab októberre	7-28
apr. lisa	7-89
Tengeri 1918. év októberre	6-28
máj	—

Készára változatlan.

A Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank beolvad a Hitelbankba

A debreceni pénzpiacnak ezidőszert leg-jelentősebb eseménye: a **Leszámitoló- és Pénzváltó-bank Részvénytársaság a Debre-ceni Hitelbank Részvénytársaságba való be-olvadása.** Ez a fontos esemény annak a diesé-retes akciónak az eredménye, amely **Wil-helms Emilnek,** az Osztrák-Magyar Bank debreceni fiókja főnökének kezdeményezésére indult meg s amelynek célja, hogy a Debre-cenben nagyon elszaporodott pénzintézetek száma redukáltassék s a szétforgácsolódott tőkeerő lehetőleg nagyobb egységekbe tömör-ítettessék. A bankfiók főnöke helyes érzékkel és éles szemmel figyelte a még mindig akut-nak mondható pénzkrisis jelenségeit s a helyi bajok egyik forrását abban vélte megtalálni, hogy a kisintézetek tulságos mértékben való elszaporodása a tőkének s az üzleteknek szétágazását és szétaprózását vonta maga után, következésképpen a kisintézetek soha tő-keerősekké nem válhattak.

A bankfőnök által propagált elv nyer végrehajtást most a fent említett esemény által, amelynek híre nemcsak a beolvasztó Debreceni Hitelbank elismert kvalitásai miatt gyakorolt a pénzügyi körökre kedvező hatást, hanem azért is, mert a beolvadó Leszá-mítoló és Pénzváltó bank anyagának bonitá-sához, üzletmenetének és vezetésének kor-rektségéhez szó nem férhet. Így azután a Debreceni Hitelbank, amely eddig is jelenté-keny faktora volt a debreceni piacnak, a jö-vőben még intenzivebb mértékben teljesítheti közgazdasági hivatását, amelyet éppen a most lefolyt szomorú időkben valóban példás módon töltött be.

A beolvadó Leszámitoló és Pénzváltó bank igazgatóságának néhány tagja helyet foglal a Debreceni Hitelbank igazgatóságában. A két pénzintézet **december hó közepén** rend-kivüli közgyűlést tart és ez alkalommal ef-ektuálják a beolvasztás módozatának már minden egyes pontjára nézve létrejött meg-állapodásokat.

A hortobágyi öntöző-csatornák. A ta-nács a legközelebbi közgyűlés tárgysoroza-tára fölvette a hortobágyi öntöző csatornák költségei fedezésének kérdését is. Ez ügy elintézését a földművelésügyi miniszter és a debreceni kulturterméni hivatal sürgeti, miu-

tán a munkálatokat legközelebb megkezdik s így a kulturterméni hivatalnak szüksége van a város által megszavazott 50,000 ko-ronára hozzájárulásra. Ez idén a városnak 250,000 koronát s a jövő év elején újra 250,000 koronát kell fizetnie. A tanács fog-lalkozott ma ezzel a dologgal s kimondta, hogy miután más fedezete nincsen, az ala-pokból fogja kölcsön venni a szükséges ösz-szeget s azt befizeti az állampénztárnak.

Az északafrikai tengeri közlekedés. A kamara az érdekeltség tudomására hozza, hogy az Adria m. kir. tengerhajózási r.-t. ez évi szeptember hó 29-től kezdve Fiume-Li-bia és Tunisz között rendszeres személyfor-galmi és teherszállítási hajózáásokat szerve-zett. Ezen a vonalon a hajók kiviteli utjuk-ban Bari, Siracusa, Malta, Benghasi, Tripo-lis, Susa, Sfax és Tunis kikötőit, behozatali utjukban pedig Malta, Siracusa és Catania kikötőit érintik. A kiviteli uton feltételesen érintetnek Spalató és Misurata kikötők. Ez a rendszeres, kéthetenkénti hajózás összekötte-tés kiváló alkalmat nyújt a hazai kereske-delemnek és iparnak összeköttetések létesí-tésére, illetve fejlesztésére az északafrikai partokkal és pedig úgy a fejlődés tekintélyes fokára jutott tunisi piaccal, mint a nemzet-közi forgalomban előreláthatóan fokozatosan növekedő jelentőségre szert tevő lybiai ki-kötőkkel. Ez új vonalnak menetrendjét az érdeklődők kívánságára a debreceni keres-kedelmi- és iparkamara megküldi.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK
városi újbérlház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel!

MOSKOVITS JÓZSEF

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Támadás az éjszakában.** Még az el-mult esztendő június 21-ikének éjszakáján történt, hogy a Vörös-utca 5. szám alatti örömtanyán együtt mulatott három rovott multu iparos segéd Tóth Pál, Novák Károly és Klinker Károly. Éjfél felé ugyancsak be-tért a mulatóba Mészáros Sándor kőműves segéd, akinél a három jómadár pénzt látva, elhatározták, hogy kirabolják. Beszélgetés-be elegyedtek vele s együtt is távoztak Klin-ker kivételével. A Kigyó-utcán Tóth és No-vák nekiestek a gyanutlan kőművesnek, a földre teperték s miután agyba-főbe verték a nála levő 26 koronáját ellopták. Novákot azonban nem hagyta nyugodni a lelkiismerete. Följelentette magát és társát a rendőr-ségen, amely mindhármójukat letartóztatta. Egy pár hétig vizsgálati fogságban ültek, ahol Tóth Károly megőrült, úgy hogy mint közveszélyes örültt be kellett az örülttek házába szállítani, a másik kettőt pedig sza-badlábra helyezték. Klinker bevonult gya-korlatra a katonasághoz, ahol szintén elkö-vetett valamit úgy hogy jelenleg is a debre-ceni katonai börtön lakója. A debreceni es-kiúttbírószág ma ítélkezett ebben az ügyben Hoffmann József táblabíró elnöklete alatt. A vádat Ferenczy Tibor dr. alügyész képvisel-te, míg a védelmet Orosz István dr., illetve Veres Sándor dr. ügyvédek látták el. A kir. ügyész rablás büntetése címén emelt vádat, amelyben Novák mint tettestárs, Klinker pe-dig mint bűnsegéd szerepelt. Novák beismer-te a rablást, de védelmére azonban fölhozta, hogy részeg volt és Klinker biztatta föl. Klin-ker tagadásban volt. A perbeszédek elhang-zása után Novákot bűnösnek mondták ki az esküdtek, míg Klinker bűnösségére vonatko-zólag nemmel feleltek, mire a bíróság No-vákot két és félévi börtönnel sújtotta, Klin-ker ellenben felmentette. Novák ügyvédei után semmisségi panaszt jelentett be.

Ne fogadjon el MÁS lámpát, mint

"TUNGSRAMI"

főlírásu VALÓDI DRÓTLÁMPÁT.

Hazai gyártmány! Óvakodjunk utánzatoktól!

21875—1913.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város határában levő Nagycsere vasuti állomás kibővítéséhez szükséges, a vonatkozó kisajátítási tervben és összeírásban tüzetesen körülírt földterületekre a m. kir. kereskedelemügyi Miniszter ur 66559—1913. sz. határozatával a kisajátítási jognak az 1881. évi XLI. t. c. 5. és 11. §§-ai alapján engedélyezése mellett a törvényes kisajátítási eljárás ugyanezen törvény 32. § a értelmében elrendeltetett. E miniszteri rendelet folytán Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága 1140—1913. kb. sz. határozatával a kisajátítási terv megállapítása s egyáltalán az idézett törvény 33—40. §§-ai értelmében lefolytatandó eljárás határidejéül **1913. évi december hó 19-én délelőtt 9 órájára** Debreczen sz. kir. város székházának kis tanácstermébe tüzte ki.

A vonatkozó kisajátítási terv és összeírás Debreczen sz. kir. város tanácsa kiadóhivatalában (városháza, emelet 26. ajtó) f. évi december 1-től 15-éig 15 napi közzemlére kitétetett, ahol is az érdekeltek által megtekinthetők.

Az eljárás lefolytatására kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemi határozatot hoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1913 november 17-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitünőbb házi szer a

HOLLANDI
GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható
MIHALOVITS JENŐ
gyógyszertárban, Debreczenben.

Főuri hidegvacsora

Kevés pénzért pompás vacsorát állítanak össze

Kontsek Géza

ujjonnan berendezett csemegekereskedésében ::

Kossuth-utca 7. szám.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Hajdúvármegye szállítói nagyáruháza

ajánlja a

lakást változtatók
figyelmébe

Óriási szőnyegraktárát:

Függönyök — Csipkesterók — Ágy- és asztalterítők, Hencserterítők — Butorszövetek — Papanok — Matracok — Linoleum

a legolcsóbb árak mellett.

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbér szabályzat	80 fillér
Házbér-nyugtatónyvecske	40
Házirend	40
Kapuczdula (minden helyiség részére)	10
Üres lakás bejelentési lap	10
Ismét kiadott lakás bejelentési lap	10
Építés engedély iránti kérvény	10
Lakhatási	10 fillér

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

Alkalmi vásár dec. 31-ig!

MOLNÁR FERENCZ

ZÁDOR LAJOS UTÓDA

NŐI DIVATTERMÉBEN

az összes raktáron levő divatcikkek, női és gyermekfelöltők :: ::

mérsékelt árakban.

Mult idényből visszamaradt divatszövetek és felöltők :: **félárban kaphatók.**

Csak finom minőségű cikkek!

Csak finom minőségű cikkek!

1913. V. 2452. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Geiger Miklós debreczeni ügyvéd által képviselt Schvarcz és Glázner végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 130 korona 79 fillér tőke, ennek 1913. év június hó 18. napjától járó 5% kamata és eddig összesen 140 korona perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíróóság 1913. V. 5036. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél bíróilag lefoglalt és 1143 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Balmazújvároson, Szoboszlói-u. 36. sz. a. leendő megtartására **1913. évi november hó 24. napjának d. u. 2 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1913 november hó 1-én.

Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

A nagy vadászatok

megkezdése alkalmával ajánljuk úgy a saját töltésű füstös és füstmentes, mint a németországi és angol löporokkal töltött füstmenteseket. **Ujdonság:** Csősinnel ellátott Browning szerű fegyvereket. Mannlicher, Schönauer, golyós Winchester és sok más ujdonság. Kiváló tisztelettel

ver! Továbbá angol és Liège Hammerless-fegyverek, állandóan raktáron.

Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.

TELEFON 12-69.

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedve minden szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendők. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén előír. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosításra nem szolgálunk.

Jelíges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó-
hivatalunkban a jelíges levelek délelőtt 10-12 óráig adatnak ki. 706

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jelíges levélnél a hirdetés száma is kéretik.

Zsuzsi
ne tréfálkózz már megint hanem légy ott a régi helynél, én is ott leszek. Jóska. 267

Karcsi.
Holnap ne jöjjön el mert nem leszek otthon, majd csak holnapután. Ilus. 268

Üzlet

ÁSVÁNYVIZEK
friss ési töltésben kaphatók a D.utsch-üzletben.

VALODI
édes, nemes szegedi paprikakülönlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

A tenger sima tükre messzire vetette fényét..... de az erős, sós tengeri szél szakadatlanul sivitott és a bőrt vörössé, égővé és érdessé tette... Ilyenkor

Dr. Dralle

Malattine-ja

(zsirmentes bőrcrème) igen jó szolgálatokat tesz. — Megvédi a bőrt az időjárás befolyása ellen és ellenállóvá, simává és bársonyossá teszi azt. — A Malattine nem piszkít és nem ragad, a bőrt nem teszi fényessé és minden időben, mindenütt használható. 1 tubus K — 70 és 1.20. Kapható minden gyógyszerboltban, droguerában, illatszert- és szappan-kereskedésben és jobb fodrászoknál.

Georg Dralle, Hamburg-Bodenbach a. E.

Konyha- és előszoba-
berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90.

Uj hentesüzlet
A Csapó-utca 68. szám alatt (Retezár-féle házban) naponta friss disznóhús kapható. Ugyiszintén zsirnakvaló háj és sós szalonna, délben és este frissen sült lacipecsenye. B. pártfogást kér Csonka András Debreczen, Csapó-utca 68. sz. Retezár-féle ház. 2432

Vadász cipőt
és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít Falusi Károly, polgári és katonai cipészmeister, Csapó-utca 41. sz. a. 103

Különte

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb faconis se-lyem bluzok 19 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 240 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérenműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Olcso,
jó házi koszt kapható urak részére. Méliusz-tér 15. sz. 122

Kőműves-
és ácsmeisteri vizsgára szakszerűen, sikerrel előkészít esti kurzuson, gyakorlatított építész Cim a kiadóhivatalban megtudható. 150

VIZVEZETEK,
csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Há-za-k évi jókarban tartásá-t csekély díjazásért el-vállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Tele- fon 937. 34

Első emeleti
páholy A) bérletben heti egy napra kivehető az egész idenyre. Értekez- hetni Péterfia-utca 31. szám. 2653

Püspöklőcnyban a
Royal - szállodában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételk kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. Csengő a kapunál. A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: Szántó Márton, tulajdonos. 1801

Allás

Kereskedelmi
végzett fiatal ember iro- dába ajánkozik. Szerény igényű. Cim Kossuth-u. 8, 1. em. 3. a. 2686

Ügyes
leány csemegeosztályhoz kiszolgálónak felvétetik Kontsek Gézánál. 2608

Nyugdíjpenztarral
bíró vállalat keres éret- ségizett gyakornokot. Ajánlatokat a kiadóhiva- tal továbbít „Nyugdíjas” jelígre. 2658

Okleveles
szülész nő ajánkozik be- tegápolónak. Hatvan-u. 70. sz. Özv. Kovács Jó- zsefné. 138

Kirakat-
rendezést, bármilyen cikkben olcsón elvállal- lok. Alle Gyula, Török Bálint-utca 17. 134

Elárusításban
jártas ügynök óvadékkal felvétetik az Ebesszé- li forrásvíz vállalatához Szabó Kálmán-u. 45. 67

Béresgazdai
állást keresek. Nagyobb gazdaságokból jó bizo- nyítványokkal. 40 éves, nős vagyok. 2672

Plissérozás
gouverirozás, aljak, blu- zok lerakása legszebben készül Iklódné intézeté- ben, Széchenyi-u. 26. 147

Keresek
egy jó himzönőt. Cim a kiadóban. 129

Varrást
és javítást elvállalok Pi- ac-utca 77., az udvarban.

Mindenes
gazdasszony, ki főzéshez, tejkezeléshez, baromfi ten- nyésztéshez ért, felvéte- tik Fenyő, Hatvan-u. 59. 75

Hajdusozobozlón
keresünk megbízható embert. Jelentkezhetni Piac-u. 49. II. udvar I. e. 113

Pénztáros-
nőnek ajánkozik egy ügyes és megbízható fia- tal özevgyasszony, be- szél magyarul, németül és angolul. Özv. Herman- né Honvéd-u. 26. 8

Lakás

Kávémérésnek
kiözésnek vagy bármily üzletnek helyiség kiadó Attila-tér 2. 4

Egy
nagyobb és kisebb bolt azonnal kiadó Bat- thyány-utca 6. 49

Kiadó
bóthelyiség Miklós-u. 5. szám alatt, a Vági-féle bolt azonnal kiadó bár- milyen célra. Bővebb felvilágosítást ad Gold- stein Karolina Miklós-u. 5, Apollo mellett. Tele- fon 736. 2664

Két szoba
konyha és mellékhelyi- ségekből álló lakás Szé- chenyi-utca 44. sz. alatt november 1-től kiadó. Átadás folytán előnyös árban. 2594

Bolt,
kétajtós, a piac kellő kö- zepén azonnal, egy tíz méter hosszú négy ajtós májusra kiadó Csapó-u. 11, Sümeghy-nél. 2610

Kiadó
egy csinosan butorozott szoba, esetleg konyhával is. Piac-utca 47. szám alatt. Értekezhetni a sza- bónál. 124

Kiadó
azonnal központon mo- dern iroda (két ügyvéd elköltözik), lakás, mű- hely. Csapó-u. 19. 2680

Adás-vétel

Valódi
tisza idei szilvórium kapható kicsinyben, nagyban Farkas József vendéglős- nél. Hadházi-ut 24. 149

Vágóhid
felé, Barcsai-telepen egy hold föld — lucernának való — lakással, ólakkal kiadó. Értekezni lehet Eötvös-u. 80. sz. 140

Kiadó
az állomás mellett 43 kat. hold föld uri lakkal, cselédházzal, gazdasági épületekkel. Ugyanott 100 mm. elsőrendű bur- gonya eladó. Értekezni lehet az állomásnál. 142

Két
jókarban levő kétsütős tornyos jűzhely jutányo- san eladó. Pacsirta-utca 47. szám. 90

Egy garnitúra
cséplőgép családi okok miatt minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadó- hivatalban. 2663

VESEK

levélbélyegeket és olyan koverteket, leveleket, gyászjelentés, meghívó- kat stb, melyek 1800-1900-ig postán jártak. HARMATHY antiquarium Debreczen, Fűvész- kert-u. 14.

Szentivrei
sajáttermű, kitűnő faj- borok literje 80 fillér. Darabos u. 56. 121

Kopirprést
jó karban levő, megvé- telre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 110

LEGZÉLSZERÜBB
FALRA ERŐSITHETŐ
KLOSETTPAPÍR-TARTÓ
DOBOZ.

Szerkezete folytán egyszerre csak egy lap papír vehető ki, mely rögtön azután a következő lapot a nyíláson félig ki- huzza. ezáltal a papírpazarlás ki van zárva. Külön betétek is.

Kapható:

THAISZ ARTHUR
PAPIRKERESKEDÉSÉBEN,
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 7. SZ.

1 csomag 500 lap barna betét 30 fillér.
1 " 500 " fehér " 36 "
1 fadoboz hozzávaló " 2.40 "

Felvágott száraz tűzifa

minden mennyiségben

Horváth János
gőzfűrészeben

Hulladékfa 100 kgr. 1.80 korona
Kőtegesfa 100 kgr. 2. — korona
Felvágott dorongia . 100 kgr. 2.20 korona

Telefon rendelésre házhoz szállítom. Telefon 131.

1913. V. 3230. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Bárdos Jakab debreczeni ügyvéd által képviselt Kerületi Bank m. sz. végrehajtónak végrehajtást szenvedő elleni 423 kor. tőke, ennek 1911. év május hó 30. napjától járó 8% kamata és eddig összesen 196 korona 84 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíróóság 1913. V. 2968. sz. kiküldő végzése folytán végrehajtást szenvedőnél bíróságilag lefoglalt és 3430 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Jókai-utca 6. szám és Rákóczy-utca 20. szám alatt leendő megtartására **1913. évi november hó 22. napjának d. u. 2 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, a fizetett összeg betudásával, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1913 november hó 7-én.

Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.